

A teraz túto,...

2

*DRUHÝ VÝBER
NAJOBĽÚBENEJŠÍCH
SLOVENSKÝCH
ĽUDOVÝCH
PIESNÍ*

A teraz túto,...

DRUHÝ VÝBER NAJOBĽÚBENEJŠÍCH SLOVENSKÝCH ĽUDOVÝCH PIESNÍ

Zostavil V. Tátoš

Vydavateľstvo PARTNER

Poniky 2004

Vydalo Vydavateľstvo PARTNER z. p. Poniky
Edícia DOTYKY 2004
Vydanie prvé
Zostavil: Vojtech Tátoš
Notopis: Miloslav Hlaváček
Zodpovedný redaktor: Ján Čižmár
Ilustračné fotografie: V. Majling
Grafická úprava: Pavol Chrenka
Vytlačilo Vydavateľstvo PARTNER z. p. Poniky

ISBN 978-80-89752-17-1

Vážení !

Druhý zborník najobľúbenejších slovenských ľudových piesní, ktorý máte práve v rukách, je logickým pokračovaním prvej zbierky. Napokon tak sme to už vtedy spolu s vydavateľom sľúbili. Má rovnaký rozsah (140 piesní), formu i formát. Zachovali sme aj spôsoby uvádzania piesní: melódia, text, harmonické značky. Knižočku výtvarne dotvárajú vhodné fotografie s folklórnou tematikou. Zbierka nie je určená iba hudobníkom, ale všetkým tým, ktorí si radi zaspievajú sami, alebo v spoločnosti. Najmä tu sa neraz stáva, že predovšetkým text piesní je po druhej, tretej strofe už neznámy. V tom by mohla pomôcť naša zbierka.

Považujem za potrebné zmieniť sa o spôsobe výberu „najobľúbenejších“ piesní. Ten výraz v úvodzovkách má relatívny obsah. Jednotlivé folklórne regióny sa v obľúbenosti piesní líšia. Nechcem uraziť ani jeden z nich, ale z praxe viem, že veľkej obľúbenosti sa tešia pesničky východniarske, podpolianske, záhorácke, ale nezaostávajú ani liptovské, gemerské, či oravské. Pri výbere som vychádzal aj z praxe rôznych vydavateľstiev, ktoré majú „dobrý nos“ na to, čo na trh priniesť či už vo forme audiokaziet, alebo CD nosičov. Aj sami viete, že určitým obrazom obľúbenosti pesničiek je aj ich vysielanie v rozhlasových reláciách typu „Hráme jubilujúcim poslucháčom“. Zborník obsahuje aj zdanlivo neslovenské piesne, napríklad moravské. Pri ich zaradení som vychádzal z toho, že sa s obľubou spievajú napríklad na Trnavsku, Trenčiansku, alebo na Záhorí, no nielen tam. Zbierka nie je určená muzikológom. V rukách by ju mali mať tí ľudia, ktorí si radi zaspievajú, chcú poznať ďalšie piesne, alebo nebodaj naučiť svoje vnúča slovenskú ľudovú pesničku.

Rozsahy piesní sú prakticky univerzálne, čo znamená, že v ženských piesňach sa melódika pohybuje v altovej, prípadne mezzosopránovej polohe, v mužských ide o rozsah barytónu až tenora.

Texty piesní sú samozrejme autentické, uvedené tak, ako sa v predpokladanej lokalite vzniku spievajú. Uvádzame aj

nárečové formy, pretože nejedna pieseň nasilu „preložená“ do spisovnej slovenčiny by stratila „šmrnc“ a neraz by sme vhodný rým nenahradili. Pripúšťam, že spevaví jednotlivci ovládajú pri niektorých piesňach aj viacej strof, alebo si nové vytvárajú. To však už nie je predmetom našej zbierky.

Niekoľko viet si zaslúžia aj harmonické značky. Už v minulosti vznikli isté debaty, či ľudové piesne takouto formou publikovať, či sa tým nevhodne neovplyvňuje harmonické cítenie jednotlivca. To nebol zámer ani predtým a nie je ani teraz. Na tomto mieste ide o akýsi návod určený menej zdatným hudobníkom (harmonikárom, cimbalistom, gitaristom, klaviristom a ďalším). Nároky harmonizácie sa pohybujú od stupňa nenáročného ku stredne náročnému. Zainteresovaní vedia, že nie každá pieseň sa dá uspokojivo zharmonizovať dvomi, tromi akordami. Ak sa vám predložená harmonizácia nezdá, vylepšujte, experimentujte, ale iba do tej miery, aby vaše okolie vedelo o ktorú pieseň ide.

Veľa potešenia z knižočky i z chvíľ strávených pri speve vám želá

zostavovateľ.

Ach, mamičko, mamičenko

Vol'ne

1. Ach, ma-mič-ko, ma-mi-čen-ko,
Se-ci lu-dé po-ví-da-jú,
proč mám čer-né o-či?
že sú té nej-hor-ší.
Keď ja i-dú po u-li-ci,
pjes-nič-ku si no-tu-jú a tí mo-je
čer-né o-či d'ef-čat-kám ča ru-jú.

2. A keď večer sunko zajde, noc sa dostavuje,
dvej srdénkám milovaným o láske čaruje.
|: A ty moje černé oči budú také čarovat,
len tej jednej falešnici, kerú mám tolko rád. :|

Ach mamko, mamko má

Valčík

1. Ach mam - ko, mam - ko má,
 daj - te - že mi ra - dy,
 na - u - čiu sa k nám cho - die - vať je -
 den šu - haj mla - dý.

2. Jaj, córka, córka má,
zanechaj šuhaja,
: šuhaj puojde, povandruje,
ty zostaneš sama. :	4. Neminulo ruoce,
prišlo dieuča k mamce,
: doniesla si šuhajíka
na jej ľavej ruce. :
3. Keď on povandruje,
povandrujem aj ja,
: budeme my vandrovať,
spolu obidvaja. :	5. Ach, mamko, mamko má,
pomáhajte chovať,
: veď vás bude mladý šuhaj
starou matkou volať. :
6. Ach, córka, córka má,
chovaj si ho sama,
: hľadala si, to si našla
medzi šuhajama. :	

Ani še mi nepytajce

Stredne rýchlo

1. A - ni še mi ne - py - taj - ce,
lem me sko-rej vy - da - vaj - ce.
Šum-na ja, be - la ja, jak ru - ža ši -
pa-ro - va pod ob - loč - kom zá - sa - dze - na,
šum-na ja šum - ny ty, šum - ne zme o -
bi - dvo - je, jak ru - žič - ky ši - pa - ro - vo.

2. Hura, hura, šiva skala,
povec, mila, s kym ši stala?
Šumna ja, bela ja....
3. A ja stala zos šuhajom
pod hustočku s bilym krajom.
Šumna ja, bela ja...

A poniže Prešova dzivky še kupaju

Mierne

1. A po-ni-žej Pre-šo - va a po-ni-žej
na že - le - ne ver-bin-ky, na že - le - ne

Pre-šo - va dziv - ky še ku - pa - ju,
ver-bin-ky chus - teč - ky vi - ša - ju,

ej, dziv - ky še ku - pa - ju.
ej chus - teč - ky vi - ša - ju.

2. Ej, podzme, pajtaš, podzme,
ej, podzme, pajtaš, podzme,
dze dva svičky horia,
ej, dze dva svičky horia,
ej, skoro zadurkame
ej skoro zadurkame,
doraz nam otvoria,
ej, doraz nam otvoria.

3. Ej, a tam nepujdzeme,
ej, a tam nepujdzeme,
dze len jedna hori,
ej, dze len jedna hori,
bo tam dzivka paradna,
bo tam dzivka paradna,
ta nam neotvori,
ej, ta nam neotvori.

A tam dolu, pri potôčku

Stredne rýchlo

The musical score is written on three staves in G major (one sharp) and 2/4 time. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody is marked with chords D, A, D, and G. The lyrics are: "1. A tam do-lu, pri po-tôč - ku a tam do-lu". The second staff continues the melody with chords H, e, and A. The lyrics are: "pri po-tôč - ku pi-jú chlap-ci pá-le-nôč-ku,". The third staff concludes the melody with chords D, A, D, A, and D. The lyrics are: "pi-jú chlap-ci pá-le-nô, pá-le-nôč - ku.".

1. A tam do-lu, pri po-tôč - ku a tam do-lu

pri po-tôč - ku pi-jú chlap-ci pá-le-nôč-ku,

pi-jú chlap-ci pá-le-nô, pá-le-nôč - ku.

2. Jedni pijú druhí hrajú,
|: jedni pijú, druhí hrajú,
tretí dĕiouča namlúvajú,
tretí dĕiouča namlúva, namlúvajú. :|
3. Nenamlúvaj, nenamluvíš,
|: nenamlúvaj, nenamluvíš,
ešte pri tom viacej strovíš,
ešte pri tom viacej stro, viacej strovíš. :|
4. Už som stroviu tristo zlatých,
|: už som stroviu tristo zlatých,
ešte k tomu prsteň zlatý,
ešte k tomu prsteň zla, prsteň zlatý. :|
5. Ešte by to nič nebolo,
|: ešte by to nič nebolo,
keby dĕiouča moje bolo,
keby dĕiouča moje bo, moje bolo. :|
6. Ale dĕiouča nie je moje,
|: ale diouča nie je moje,
to je dĕiouča richtárovie,
to je dĕiouča richtáro, richtárovie. :|

A tam dolu, v potoce

Stredne rýchlo

1. A tam do-lu, v po-to - ce, v po-to - ce;

a tam do-lu v po-to - ce bys-trá vo-da

šte-bo-ce, by-strá vo-da, du-ša dra-há,

šte-bo - ce.

2. Podíme, milá, podíme k nej,
podíme k nej;

|: podíme, milá, podíme k nej,
budeme sa kúpať v nej,
budeme sa, drahá duša,
kúpať v nej. :|

3. A keď sme sa kúpali,
kúpali;

|: a keď sme sa kúpali,
obidva sme plakali,
obidva sme, drahá duša,
plakali. :|

A v Popradze stred mesta

Stredne rýchlo

1. A v Pop-ra - dze stred mes - ta, bie-la ru - ža
roz-kvi - ta, ta pop-rad-ska ka - sa - ren - ka,
ta pop - rad - ska ka - sa - ren - ka
strieb - rom, zla - tom po - kry - ta.

<p>2. Byvaju v nej junaci,
naši chlopci Slovaci,
: jedna mamka syna mala,
jedna mamka syna mala,
aj toho jej ta zali. : </p>	<p>4. Hlavička ma zaboli,
šablička mi zazvoni,
: nepridze mi na moj pohreb,
nepridze mi na moj pohreb
žiaden z mojej rodziny. : </p>
<p>3. Neplačte vy, mamička,
vec ja už mam konička,
: kolko razy nanho sadnem,
kolko razy nanho sadnem,
zaboli ma hlavička. : </p>	<p>5. Ani otec, ani mac,
ani sestra, ani brat,
: ani moja najmilejšia,
ani moja najmilejšia
nepridze sa odobrac. : </p>
6. Nepridze sa odobrac,
pravu ručku mi podac,
: pravu ručku na rozlučku,
pravu ručku na rozlučku
nepridze ni ju podac. :|

A v tej hore ohník horí

Rýchlo

1. A v tej ho-re oh-ník ho-rí, sa-mý čis-tý
ja-vo-ro-vý, A-nič-ka sa pri ňom hre-
je a Ja-ník sa pre ňej sme-je.

2. |: U susedov mám frajera,
ale mi ho bránia doma, :|
|: bráni mi ho otec, mati,
že ho nesmiem milovati. :|
3. |: A keď mi ho aj bránite,
z tohto sveta ma zmárnite, :|
|: z tohto sveta pojdem preňho,
lebo ho milujem veľmi. :|

A v tej našej záhraduočke

Stredne rýchlo

1. A v tej našej zá - hra - duoč-ke
a v tej našej stu - die - noč-ke
bou tej no - ci mráz; Ve-znem si ja
nie-to vo - dy zas.
se - ke - reč-ku, pre - rú - bem tú stu - die -
noč - ku a v tej našej stu - die -
noč - ke bu - de vo - dy zas.

2. A v tej našej záhraduočke biela ľalija,
povedzže mi, moja milá, kto k vám chodíeva?
|: Už k nám dávno nik nechodí,
lebo sa ma každý bojí,
lebo sa ma každý bojí, že som chudobná. :|
3. A v tej našej záhraduočke z bielej ruži kvet,
povedzže mi, moja milá, či ťa mrzí svet?
|: A mňa ten svet nič nemrzí,
len ma moje srdce bolí,
len ma moje srdce bolí, plakala by hneď: |

A za vrškom biely dom

Stredne rýchlo

1. A za vrš-kom bie-ly dom a za
Pek-no dzif - ča bi - va v nom, pek-no

vrš-kom, šni-bi daj, šnip, šnap, šni-bi, ri - bi,
dzif - ča, šni-bi daj, šnip, šnap, šni-bi, ri - bi

za - br - daj, bie - ly dom.
za - br - daj, by - va v nom.

2. Keby mi ho chceli dac, keby mi ho šnibi daj,
šnip, šnap, šnibi, ribi, zabrdaj, chceli dac.
Vedzel by ho milovac, vedzel by ho, šnibi daj,
šnip, šnap, šnibi, ribi zabrdaj, milovac.
3. Ale mi ho nedaju, ale mi ho, šnibi daj,
šnip, šnap, šnibi, ribi zabrdaj, nedaju.
Nech sebe ho trimaju, nech sebe ho, šnibi daj,
šnip, šnap, šibi, ribi, zabrdaj, trimaju.
4. Teras sa im tak stalo, teras sa im šnibi daj,
šnip, šnap, šnibi, ribi, zabrdaj, tak stalo.
Dziefča sa im prespalo, dziefča sa im, šnibi daj,
šnip, šnap, šibi, ribi, zabrdaj, prespalo.
5. Teraz mi ho davaju, teraz mi ho, šnibi daj,
šnip, šnap, šnibi, ribi, zabrdaj, davaju.
Nech sebe ho trimaju, nech sebe ho, šnibi daj,
šnip, šnap, šibi, ribi, zabrdaj, trimaju.

Beťar ja parobek

Rýchlo

1. Be-ťar ja pa - ro - bek, aj be - ťa - ra
ko-na mam, eš - če si ja, be - ťar
fra - je - reč - ku po-hle - dam.

2. |: Nevelo ja chodzim,
ej dievčata, za vami, :|
|: teraz musim chodzic,
ej, medzi vojačkami. :|

4. |: Popracka kasaren,
chlapci z nej pozeraju, |:
či sa na poprackom,
hej, bučky rozvíjaju. :|

3. |: Medzi vojačkami
a čižmy s ostrožkami, :|
čo mi budu klepac,
ket pojdem po kasarni. :|

5. |: Nerozvíjaju sa,
len ta jedna lipečka, :|
|: co ju zasadzila,
hej, moja frajerečka. :|

6. |: Ona ju sadzila,
hej a ja ju polieval, :|
|: beťar je to dievča,
hej, ktore som miloval. :|

Biela ruža rozkvitala

Stredne rýchlo

The musical score is written on four staves in 2/4 time, with a key signature of one flat (B-flat). The melody is in the treble clef. Chords are indicated by letters above the notes: F, G, G7, C, and F. The lyrics are in Slovak. The first staff starts with a repeat sign. The second staff has first and second endings. The third staff starts with a repeat sign. The fourth staff also has first and second endings.

1. Bie-la ru - ža roz-kvi - ta - la, keď som
ja k vám cho-die - val, bie-la do o -
kien - ka, do va - še - ho smut-ne
som sa po-ze - ral, do o

2. |: Nebuď smutný, buď veselý,
ja ťa ešte rada mám, :|
|: nás už nikto nerozdvojí,
iba z neba pán Boh sám. :|

Bolo jedno dievča v osemnástom lete

Stredne rýchlo

1. Bo-lo jed-no diev-ča v o-sem-nás-tom
le-te, chce-lo o-no ve-dieť, a-ko je na
sve-te. Či ma, mam-ko, vy-dá-
te, či ma eš-te ne-dá-te?

2. Nedám ťa ja, dcérka,
nedám ťa ja ešte,
lebo si ty mladá
pre šuhajka ešte.
|: Takje sa zle mávajú,
čo sa mladje vydajú. :|

3. Nedajte ma, mamko,
tomu korheľovi,
račej ma uviažte
za voz furmanovi.
|: Takje sa zle... :|

Borovka, borovka

Stredne rýchlo

1. Bo-rov - ka, bo-rov - ka, ze - le -
ná je bo-rov - ka, či sa eš - te
ne-vy - dá-va tá mo - ja fra - jer - ka?

Chords: d, A, d, A, d, C, F, d (f'), B^b, C, d, A, d

2. |: Ešte nie, ešte nie,
ale už ju pýtaju, :|
|: ponáhľaj sa môj kamarát,
za teba ju dajú. :|

3. |: Dosť som sa ponáhľau,
no nemohou som prísť, :|
|: musela tá moja milá
za druhého istí. :|